

BİR OSMANLI PADIŞAHININ ŞAIR OLARAK PORTRESİ:

SELİMÎ (II. SELİM)

Mehmet KALPAKLI*

Kaynaklarda “Selîm-i Sâni”, “Sarı Selîm” diye anılan, bazılarınınınsa “Selîm-i Mest” adıyla anmayı tercih ettiği Kanunî Sultan Süleyman’ın Hürrem Sultan’dan doğma oğlu Selîm, Eylül 1566’dan Aralık 1574’e dek, aşağı yukarı sekiz yıl saltanat sürdü. Yahya Kemal, “Selîm-i Sâni’ye Gazel” şiirinde onunla ilgili bugün de mevcut olan tarihsel kanırları çok güzel ifade eder:

*Kıbrıs şerâbı aktı zamânında sû-be-sû
Yahyâ gazel-serâ idi Bâkî kasîde-gû*

*Eyyâm-ı devletinde el üstünde gezdi câm
Bir kerre dizden inmedi sîrâb olan sebû*

*Ismarlayup vezîrine tanzîm-i âlemi
Bir saltana-serây-ı huzûz etti ârzû*

*Kurbân-ı tâc u tahtı birâderleriyle âh
Mes’ûd olurdu gelmese rû’yâda rû-be-rû*

*Bir beyti bir de câmi-i ma’mûru var Kemâl
Yağsun türâb-ı kabrine gufrân-ı müşk-bû¹*

Yahya Kemal’in bahsettiği câmi, Edirne’de Mimar Sinan’ın inşa ettiği Selîmiyedir. Andığı beyit ise Osmanlı şiirinin gelmiş geçmiş en beğenilen beyitlerinden biri olan:

*Biz bülbül-i muhrik-dem-i gülzâr-ı firâkız
Âteş kesilir geçse sabâ gülşenimizden*

beytidir. II. Selîm’e atfedilegelen bu beytin, onun yaşadığı devirde hatta hemen sonrasındaki asırda kaleme almış hiç bir metinde geçmediğini belirtelim. Dolayısıyla, bu güzel beyitin gerçekten II. Selîm’e ait olup olmadığı meçhuldür. Selîm’e ait olsun veya olmasın, artık ona mâl olan ve pek çok şairi etkileyen bu mısralar modern Türk şiirine

* Bilkent Üniversitesi

¹ Yahya Kemal (Beyatlı), *Eski Şiirin Rüzgârıyla*, Yahya Kemal Enstitüsü, İstanbul 1974, s. 93-94.

Copyright 2010 by the editors
All rights reserved

Bütün telif hakları yayıncılara âittir

Managing Editor of
JOURNAL OF TURKISH STUDIES
Günay KUT

Composer of the JOURNAL OF TURKISH STUDIES
Ahmet YILDIZ

Baskı:
Kurtiş Matbaacılık

Library of Congress Catalog Card Number 70-131003

ISSN: 0743-0019

Articles appearing in this journal are abstracted and indexed in

HISTORICAL ABSTRACTS

and

AMERICA: HISTORY AND LIFE

Cover design and background
Tughra, Mehmed II (1481)

TÜRKLÜK BİLGİSİ ARAŞTIRMALARI
VOLUME 34/II
(December 2010)

Edited by - Yayınlayanlar
Cemal KAFADAR • Gönül A. TEKİN

FESTSCHRIFT IN HONOR OF
WALTER G. ANDREWS
II

Guest Editor
Mehmet KALPAKLI

Editorial Board - Tahrir Heyeti
Cemal KAFADAR • Selim S. KURU • Günay KUT • Gönül A. TEKİN

Consulting Editors - Yardımcı Yazı Kurulu

N. AÇIKGÖZ muğla E. BIRNBAUM toronto M. CANPOLAT ankara R. DANKOFF chicago
C. DİLÇİN ankara P. FODOR budapest H. İNALCIK ankara C. KAFADAR cambridge, mass
C. KURNAZ ankara A. T. KUT istanbul G. KUT istanbul G. NECİPOĞLU cambridge, mass
Z. ÖNLER çanakkale K. RÖHRBORN göttingen W. THACKSTON, Jr. cambridge, mass
T. TEKİN ankara S. TEZCAN ankara Z. TOSKA istanbul E. TRYJARSKI warsaw P. ZIEME
berlin, M. ÖLMEZ istanbul

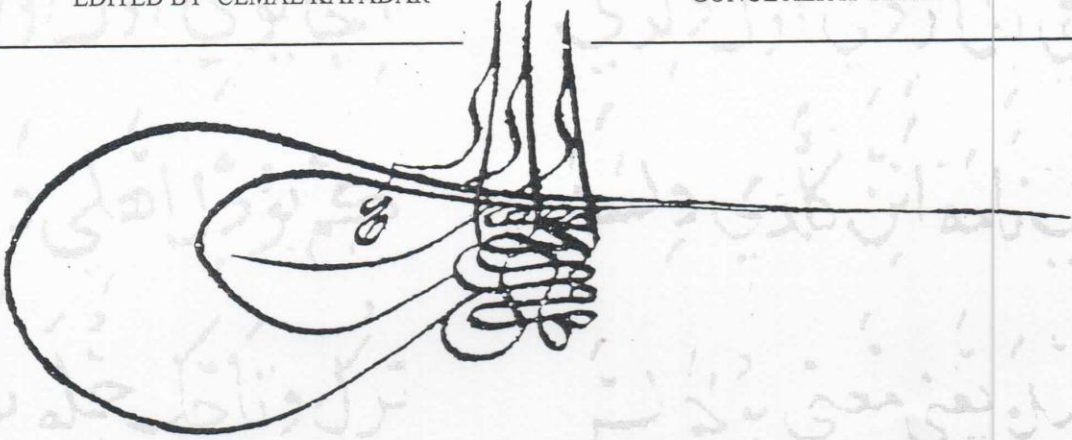
Cover design and background • Kapak düzeni
by Sinan AKTAŞ
Tuğhra, Mehmed II (1481)
Aşık Paşa : Garib-nâme (İ. Koyunoğlu Ktp., Konya)

JOURNAL OF TURKISH STUDIES
TÜRKLÜK BİLGİSİ ARAŞTIRMALARI

VOLUME 34/II (DECEMBER 2010)

EDITED BY CEMAL KAFADAR

GÖNÜL ALPAY TEKİN

FESTSCHRIFT IN HONOR OF
WALTER G. ANDREWS
II

Guest Editor
Mehmet KALPAKLI

Published at the Department of Near Eastern Languages and Civilizations
Harvard University
2010